

Afschaffing van de toondereffecten op 1/1/2008

24 oktober 2007

Ann Lanssens

Manager Wealth Analysis and Planning

ann.lanssens@ing.be

Agenda

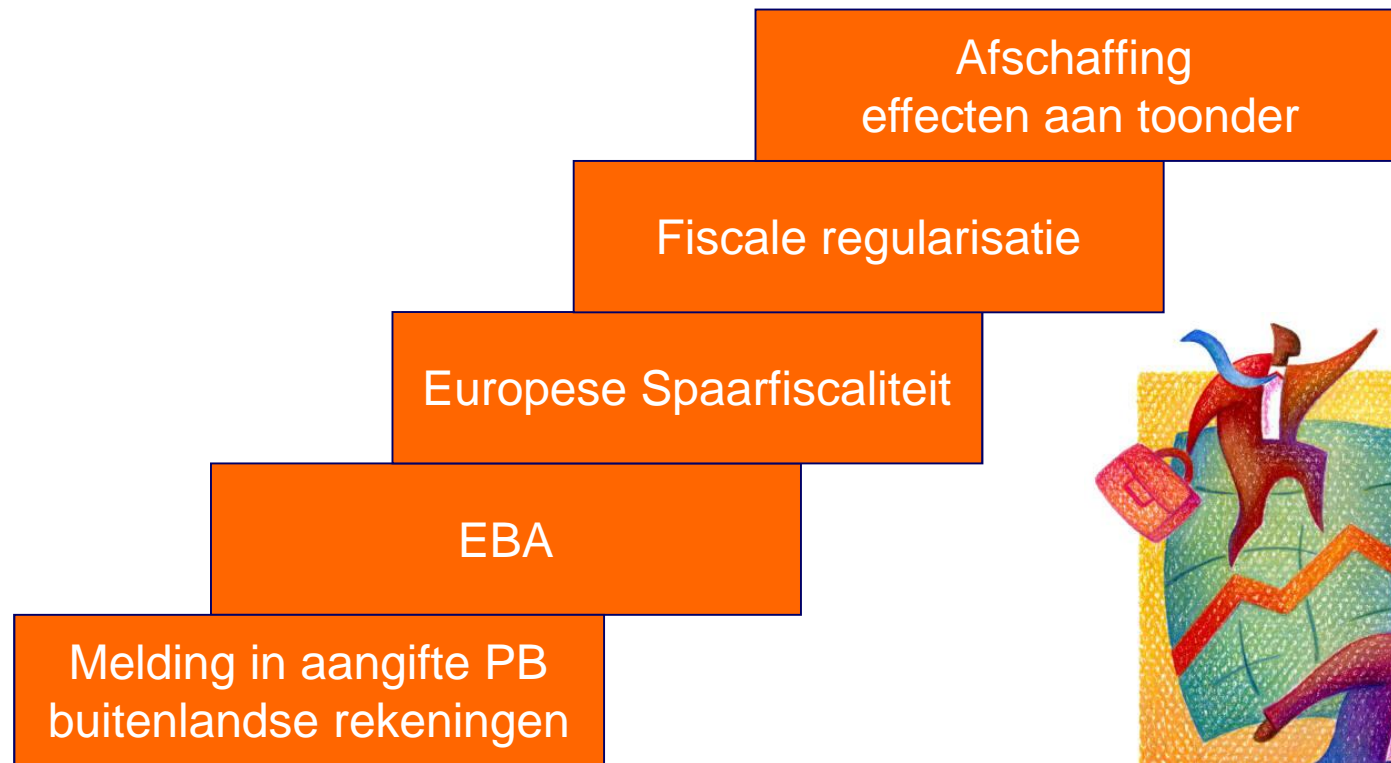
I. Afschaffing materiële effecten, een volgende stap in de fiscale ontwikkeling

II. Onderscheid tussen effecten

III. Afschaffing effecten aan toonder (Wet 14.12.2005)

IV. Gevolgen dematerialisatie

I. Afschaffing materiële effecten, een volgende stap in de fiscale ontwikkeling

II. Onderscheid tussen effecten

1) Effecten aan toonder

Wat ?

Fysiek document waarvan :

- eigenaar anoniem is
- de houder geacht wordt er de eigenaar van te zijn en de eraan verbonden rechten uit te kunnen oefenen

Wie ?

NV, Comm.V.A., SE., CV enkel uitgifte van obligaties aan toonder mogelijk

Vorm ?

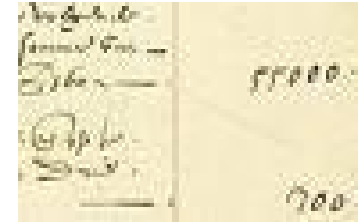
In materiële vorm of onder dossier

Overdracht ?

- Fysieke overdracht van het stuk
- Overschrijving naar het effectendossier van een 3° persoon

II. Onderscheid tussen effecten

2) Effecten op naam

Wat ?

- effecten met een duidelijke vermelding van de naam van de houder
- ingeschreven in het aandeelhoudersregister van de onderneming
- enkel de houder kan de rechten uitoefenen die eraan verbonden zijn

Overdracht ?

Mits naleving specifieke procedures en statutaire bepalingen

II. Onderscheid tussen effecten

3) Gedematerialiseerde effecten

Wat ?

- **Wet van 13 april 1995 voor NV (geen uitvoeringsbesluiten)**
- **Effecten zijn vertegenwoordigd door boeking op rekening, op naam van de eigenaar / houder bij een vereffeningstelling of bij een erkende rekeninghouder**
- **Piramidale structuur**
 - **Erkende rekeninghouders**
 - oa. KI en beursvennootschappen naar Be recht
 - Als top van de piramide ook voor niet beursgenoteerde vennootschapseffecten
 - **Vereffeningstellingen**
 - Als top van de piramide :
 - Voor (niet)-beursgenoteerde vennootschapseffecten => EUROCLEAR
 - Voor obligaties => NBB
- **Reconciliatie van totaal uitgegeven effecten en de totaliteit van de ingeboekte effecten op verschillende rekeningen**

II. Onderscheid tussen effecten

Opmerking :

**Effecten aan toonder van vennootschappen
ingeschreven op een effectenrekening**

(vb. in het kader van een bankgift)

zijn GEEN gedematerialiseerde effecten

III. Afschaffing effecten aan toonder (Wet 14.12.2005)

**Wet houdende de afschaffing van
de effecten aan toonder
(W. 14 december 2005; *BS.* 23.12.2005)**

Onmiddellijke inwerkingtreding

KB 03.12.2005, KB 12.01.2006, KB 26.04.2007

Circulaire 26.02.2007

Herstelwet 25.04.2007 *BS.* 08.05.2007

www.dmat.be

III. Afschaffing effecten aan toonder (Wet 14.12.2005)

Ratio legis afschaffing toondereffecten :

- Afschaffing van de anonimiteit => misbruiken vermijden

- Financiële criminaliteit en de financiering van het terrorisme in de hand werken – witwasoperaties

- Fiscale fraude

vb. aandelen familiebedrijven niet opnemen in de aangifte nalatenschap om aan de successierechten te ontsnappen

- Omzeiling van de erfrechtelijke reserve door handgift van effecten aan toonder

- Modernisering van het effectenrecht

- Verhoogd risico van verlies en diefstal
- Economische kost op het vlak van bewaargeving, beheer en verhandeling
- Fysieke handelingen voor de eigendomsoverdracht

III. Afschaffing effecten aan toonder (Wet 14.12.2005)

Welke Effecten ?

- aandelen, winstbewijzen, obligaties, warrants en certificaten uitgegeven door vennootschappen naar Belgisch recht (“**vennootschapseffecten**”)
NV, Comm.V.A., SE., CV (enkel uitgifte mogelijk van obligaties aan toonder)
Daartoe behoren ook beveks/bevaks/vastgoedbevaks
- effecten van schulden van de openbare sector (“**overheidseffecten**”)
o.a. Belgische staatsobligaties

III. Afschaffing effecten aan toonder (Wet 14.12.2005)

Welke Effecten ?

- alle andere effecten uitgegeven door een *emittent* die onder Belgisch recht ressorteert en die een financiële schuldvordering op *die* emittent *of op een derde belichamen* ("restcategorie")

o.a. kasbons, schatkistcertificaten en depositocertificaten, vastgoedcertificaten

III. Afschaffing effecten aan toonder (Wet 14.12.2005)

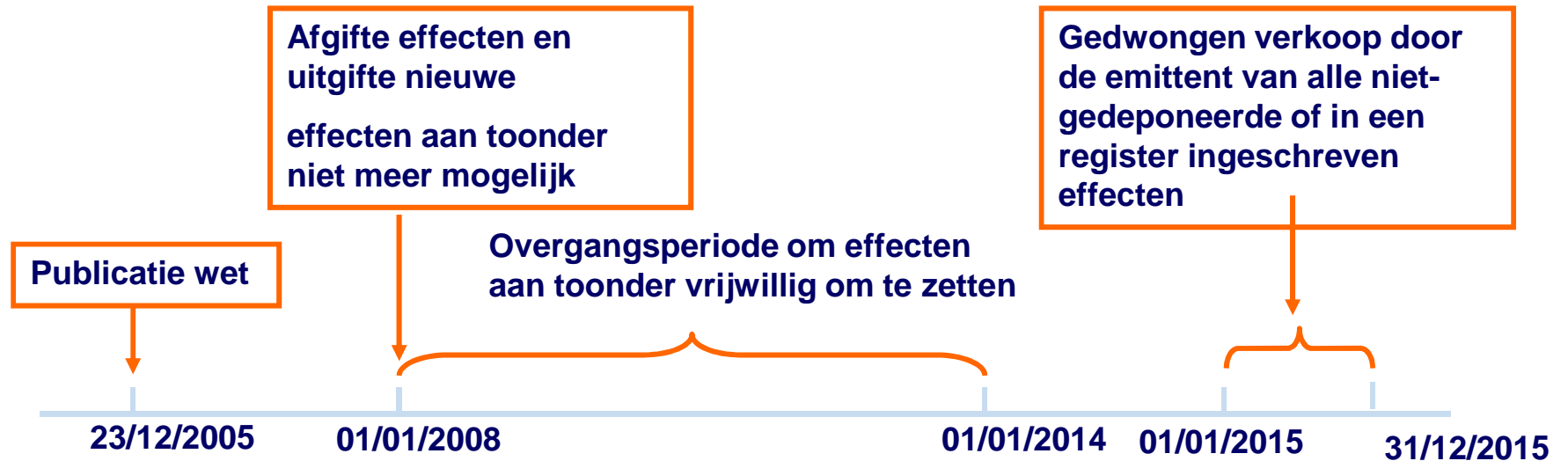
NIET :

(i) Handelseffecten : Wisselbrieven, orderbriefjes, warrants, cheques enz.

(ii) Bepaalde effecten die in het buitenland werden uitgegeven of die beheerst worden door buitenlands recht

Obligaties aan toonder en effecten die uitsluitend in het buitenland op een primaire markt worden uitgegeven of die beheerst worden door een buitenlands recht

III. Afschaffing effecten aan toonder (Wet 14.12.2005)

4 periodes :

1. 01/01/2008 tem 31/12/2013
2. Vanaf 01/01/2014
3. Vanaf 01/01/2015
4. Vanaf 01/01/2016

III. Afschaffing effecten aan toonder (Wet 14.12.2005)

□ Periode 1 : vanaf 1 januari 2008...

- **UITGIFTEVERBOD nieuwe materiële effecten:**

nieuwe effecten enkel nog op naam of gedematerialiseerd

- **AFGIFTEVERBOD :**

effecten aan toonder, Belgische én buitenlandse, ingeschreven op effectenrekening mogen in België niet meer feitelijk afgeleverd worden

III. Afschaffing effecten aan toonder (Wet 14.12.2005)

Periode 1 : vanaf 1 januari 2008...

- **Automatische DEMATERIALIZATIE van bepaalde effecten aan toonder op een effectenrekening ingeschreven**

=> van rechtswege omzetting in gedematerialiseerde effecten

- a) Effecten aan toonder die worden toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt en effecten van instellingen voor collectieve beleggingen (fondsen en beveks) ;
- b) Effecten aan toonder van schulden van Belgische openbare sector;
- c) Andere effecten aan toonder die werden uitgegeven door een persoon die onder Belgisch recht ressorteert, en die een financiële schuldvordering op de emittent belichamen (kasbons, depositobewijzen en vastgoedcertificaten)

III. Afschaffing effecten aan toonder (Wet 14.12.2005)

Periode 1 : vanaf 1 januari 2008...

Beursgenoteerde vennootschappen (en ICB) :

- **Statutenwijziging vóór 31/12/2007 : de reeds uitgegeven vennootschapseffecten aan toonder op een effectenrekening
=> bestaan in gedematerialiseerde vorm**
- **Regeling treffen met erkende vereffeninginstelling**
- **Publicaties verrichten ivm de aangewezen vereffeninginstellingen**
- **Bij niet-naleving : boete van 200 € tot 100.000 €**

GEEN automatische dematerialisatie voor vennootschapseffecten die niet op een gereguleerde markt zijn genoteerd en die op een effectenrekening zijn ingeschreven

III. Afschaffing effecten aan toonder (Wet 14.12.2005)

... tot uiterlijk 31 december 2013

Vrijwillige omzetting van toonderstukken

- in effecten op naam
- in gedematerialiseerde effecten

III. Afschaffing effecten aan toonder (Wet 14.12.2005)

CONCREET:

(1) BELEGGINGEN:

⇒ U heeft papieren effecten in uw bezit

- Belgische => deponering uiterlijk op 31/12/2013
- Buitenlandse => vallen niet onder de Belgische wet

Inning materiële coupons is mogelijk tot 31 december 2013 voor zover de effecten aan toonder nog bestaan voor de emittent

⇒ U hebt uw effecten al op een effectenrekening gezet

U moet zelf niets doen. Deze effecten worden automatisch op 1/1/2008 omgezet in gedematerialiseerde effecten

III. Afschaffing effecten aan toonder (Wet 14.12.2005)

(2) NIET-GENOTEERDE VENNOOTSCHAPSEFFECTEN AAN TOONDER:

- **Besluit tot statutenwijziging vóór eind 2013 ovv authentieke akte door :**
 - **bestuursorgaan (zonder AV – wel inschrijving op agenda eerstvolgende AV) of**
 - **algemene vergadering**

waarbij keuze wordt gemaakt tussen omzetting van effecten aan toonder in:

 - a) **effecten op naam,of**
 - b) **gedematerialiseerde effecten**
- **Bij gebreke aan aanpassing van de statuten vóór eind 2013 : van rechtswege omzetting in effecten op naam**
- **Bij kapitaalsverhoging :**

geen nieuwe uitgifte van effecten aan toonder meer mogelijk – onmiddellijke aanpassing statuten vereist

III. Afschaffing effecten aan toonder (Wet 14.12.2005)

2 mogelijkheden:

a) Vennootschapseffecten op naam aanhouden en inschrijven in aandeelhoudersregister

- Afleveringsverbod voor vennootschapseffecten die zijn ingeschreven op een effectenrekening
- Statutenwijziging oa. bij kapitaalsverhoging na 1/1/2008 - geen nieuwe uitgifte van effecten aan toonder meer mogelijk
- Vaak de beste oplossing voor familiebedrijven en patrimoniumvennootschappen :
 - eenvoudig
 - lage kost

III. Afschaffing effecten aan toonder (Wet 14.12.2005)

b) Gedematerialiseerde effecten

= effecten zijn vertegenwoordigd door boeking op rekening, op naam van de eigenaar of de houder bij een vereffening instelling of bij een erkende rekeninghouder

Formaliteiten ?

- **Statutenwijziging** (al uitgegeven effecten aan toonder bestaan in gedematerialiseerde vorm, omzettingsdatum, modaliteiten)
- **Contract tussen vennootschap en vereffening instelling (euroclear/NBB) of erkende rekeninghouder die belast wordt met de bewaring van de gedematerialiseerde effecten en de vereffening van de transacties**
- **Publicatie omzettingsdatum en vereffening instelling of erkende rekeninghouder**
- **Top piramide - formaliteiten :**
 - Totale omloop van de gedematerialiseerde effecten inschrijven in het aandelenregister emittent
 - Reconciliatie uitvoeren van de in omloop zijnde effecten
 - Rekeningen openen en informatie uitwisselen met andere instellingen die ook effecten van de emissie aanhouden

Nut ?

- oplossing voor grotere aandeelhouderschapstructuren en genoteerde effecten
- meer complex
- duurder
- minder administratieve last voor de vennootschap

III. Afschaffing effecten aan toonder (Wet 14.12.2005)

Periode 2 : vanaf 1 januari 2014

- **omzetting van rechtswege van de niet aangeboden effecten gedematerialiseerde effecten of in effecten op naam (bij gebreke aan nodige formaliteiten)**
- **op naam van de emittent (niet de houder)**
- **opschorting van de aan deze effecten verbonden rechten tot inschrijving op effectenrekening of omzetting in stukken op naam**
(geen inning van coupons meer mogelijk door de oorspronkelijke houder, opschorting stemrecht)

III. Afschaffing effecten aan toonder (Wet 14.12.2005)

Periode 3 : vanaf 1 januari 2015

“Rechthebbende is ongekend” = gedwongen verkoop door emittent

- de *beursgenoteerde* effecten worden verkocht via geregementeerde markt
- de *niet-beursgenoteerde* effecten worden te koop aangeboden door emittent

- de opbrengst (na aftrek kosten) wordt gedeponneerd bij de Deposito- en Consignatiekas tot rechthebbende teruggave ervan vraagt

- als effecten niet verkocht zijn op 30 november 2015 : neerlegging ervan bij Deposito- en Consignatiekas

III. Afschaffing effecten aan toonder (Wet 14.12.2005)

Periode 4 : vanaf 1 januari 2016

“Boete van 10 % per jaar”

- **door persoon die de teruggave vraagt van de opbrengst van de verkoop of van de niet verkochte effecten bij de Deposito- en Consignatiekas**
- **elk begonnen jaar telt als een volledig jaar
= na 10 jaar : niets meer over van opbrengst !**
- **mededeling van de identiteit aan (fiscale?) overheid**

IV. Gevolgen dematerialisatie

Indien effecten gedeponneerd zijn op effectenrekening :

- Verlies ik dan mijn anonimiteit ?
- De afschaffing van effecten aan toonder is de voorbode van een vermogensbelasting ?
- Zonder papieren effecten geen goede successieplanning ?

VRAGEN ?

AFSCHAFFING VAN TITELS AAN TOONDER

Victor Dauginet

Jan Tuerlinckx

Advocaten-vennoten

Dauginet & Co - Advocaten

Achtergrond en doelstellingen van de afschaffing van effecten aan toonder

- **Achtergrond :**

- Intern : compromis bij de EBA en oorzaak fiscale en andere fraude
- Internationaal (GAFI) : gevaar voor witwas en financiering van terrorisme

Doelstelling

- Modernisering van het effectenverkeer
- Afschaffing van de anonimiteit

Welke effecten (artikel 2)

- Vennootschapseffecten
 - aandelen, waranten, obligaties, winstbewijzen
- Overheidseffecten
 - effecten van schuldvordering van de openbare sector, schuldtitels van publieke organen
- Effecten van de restcategorie
 - kasbons, thesauriebewijzen, depositobewijzen

Uitgesloten effecten

- **De handelseffecten**
 - cheques, wisselbrieven, orderbrieven
- **Obligaties aan toonder en effecten van de restcategorie die uitsluitend in het buitenland worden uitgeven**
 - de effecten kunnen wel feitelijk niet meer worden afgeleverd
- **Vennootschapseffecten van entiteiten naar buitenlands recht**

Soorten effecten

- Effecten aan toonder
- Effecten op naam
- Gedematerialiseerde effecten
 - dual stelsel : de vereffeningstelling en de rekeninghouder
 - anonimiteit
- Effecten aan toonder onder het stelsel van de fungibiliteit

Omzettingsprocedure

- Omzetting van effecten aan toonder in effecten op naam
 - aanmelding bij de vennootschap
- Omzetting van effecten aan toonder in gedematerialiseerde effecten
 - aanmelding bij een erkende rekeninghouder of een vereffeningsinstelling
 - Preventieve witwas toepasselijk

Systematiek

- **Fase 1** : verbod op de uitgifte van effecten aan toonder, de afgifte ervan en de verplichte omzetting
- **Fase 2** : omzetting van de overige effecten
- **Fase 3** : verkoop van effecten met een onbekende houder

Verloop van de afschaffing van effecten aan toonder (1)

- **Eerste periode tot 31 december 2007**

- Effecten aan toonder kunnen nog worden uitgegeven
- De emittenten dienen de maatregelen te treffen ter voorbereiding van de omzetting
- Statutenwijziging vóór 31 december 2007, voor de genoteerde vennootschappen (invoering gedematerialiseerde effecten)

- **Tweede periode – op 1 januari 2008**

- Automatische omzetting in dematerialiseerde effecten van genoteerde effecten en effecten op effectenrekening
- Geen fysieke aflevering van de geboekte effecten meer

Verloop van de afschaffing van effecten aan toonder (2)

- **Derde periode – van 1 januari 2008 tot 31 december 2012 of 2013**
 - Alle andere effecten aan toonder dienen te worden omgezet
 - Voor effecten uitgegeven na de wet moet dat vóór 31 december 2012 (op naam of gedematerialiseerd naargelang de statuten)
 - Voor effecten uitgegeven vóór de wet moet dat vóór 31 december 2013 (op naam of gedematerialiseerd naargelang de statuten)
- **Vierde periode – na 31 december 2012 of 2013 tot 1 januari 2015**
 - Alle nog niet omgezette effecten worden van rechtswege omgezet in gedematerialiseerde effecten op 1 januari 2013 of 2014
 - Schorsing van de rechten daaraan verbonden
 - Eigenaars zijn verplicht effecten op te eisen

Verloop van de afschaffing van effecten aan toonder (3)

- **Vijfde periode – na 1 januari 2015**
 - De niet opgeëiste effecten worden publiek ten gelde gemaakt en geconsigneerd voor de eigenaar
 - Vanaf 31 december 2015 loopt de eigenaar een boete op van 10% per aangevat jaar
 - Genoteerde effecten binnen drie maand, andere zonder termijn
 - Voorafgaande melding verkoop in BS en pers
 - Dekking kosten voor de emittent

Verloren aandelen

- Toepassing van de wet van 1921 op de ongewilde buitenbezitstelling van effecten aan toonder
- Verzet bij Nationaal kantoor voor de roerende waarde
- Verloop van 4 kalenderjaren –tegenspraak
- Mogelijkheid uitgifte nieuwe effecten op risico van de emittent

Strafbepalingen

- Uitgifte van effecten aan toonder van 1 januari 2008
- Feitelijke aflevering van effecten aan toonder in België
- Voor genoteerde vennootschappen het niet in orde zijn met de statuten op 31 december 2007
- Boete 200 tot 100.000 EUR (x5)

Onbekende aandeelhouders

- Artikel 513, §2 W. Venn.

iedere persoon die, alleen of in onderling overleg handelend, 95 % van de stemrechtverlenende effecten bezit van een naamloze vennootschap of een commanditaire vennootschap op aandelen kan een uitkoopbod doen om het geheel van de stemrechtverlenende effecten van de vennootschap te verkrijgen.

FISCAAL DEEL

DE RUIME FISCALE CONTEXT

- **Beperkte rechtstreekse rol van de aard van het aandeel in de fiscaliteit**
 - Tarief roerende voorheffing
 - Bewijsprobleem : KMO-vennootschap (artikel 215 WIB) of familiale vennootschap (artikel 60bis Succ. W.)
- **Opheffing van de anonimiteit**
 - Bewijsmiddel ten voordele van de fiscus : tekenen en indiciën
 - Preventieve en repressieve witwaswetgeving

WITWASWETGEVING

- **Preventieve witwaswetgeving**

- Melding van de verdachte transacties door financiële instellingen aan CFI

- **Repressieve witwaswetgeving**

Artikel 505 SW – “Zij die zaken bedoeld in artikel 42,3° (criminele vermogensvoordelen) hebben gekocht, in ruil of om niet hebben ontvangen, in bezit, bewaring of beheer hebben aangenomen, ofschoon zij de oorsprong ervan kennen of moesten kennen”.

“Zij die zaken, bedoeld in artikel 42, 3° omgezet of overgedragen hebben met de bedoeling de illegale herkomst ervan te verbergen of te verdoezelen of een persoon die betrokken is bij een misdrijf waaruit deze zaken voortkomen, te helpen ontkomen aan de rechtsgevolgen van zijn daden”

“Zij die de aard, oorsprong, vindplaats, vervreemding, verplaatsing of eigendom van de in artikel 42,3° bedoelde zaken hebben verheeld of verhuld, ofschoon zij de oorsprong ervan kenden of moesten kennen”.

OVERDRACHT VAN DE FAMILIALE VENNOOTSCHAP (1)

- **Einde van de handgift voor de overdracht van de familiale onderneming**
- **De handgift is echter geen gepaste rechtsfiguur – meer – voor de overdracht van de familiale vennootschap**
 - Andere technieken zijn mogelijk zonder heffing van rechten of met beperkte heffing
 - Periode van 3 jaar na de schenking – risico op zeer hoge successierechten (artikel 108 W. Succ.)
 - De handgift biedt geen rechtszekerheid
 - De handgift laat niet toe modaliteiten op te leggen
 - De handgift laat niet toe vruchtgebruik voor te behouden
- **Alternatieven als de onrechtstreekse schenking of bankschenking zijn in regel geen optie**
 - Worden gekenmerkt door dezelfde nadelen als de handgift zelf

OVERDRACHT VAN DE FAMILIALE VENNOOTSCHAP (2)

- **Solide structuren**
 - Artikel 60bis Succ. W. nul-tarief voor familiale onderneming
 - Schenking aan 2%, 3% of 7%
 - Schenking voor buitenlandse notaris
- **Schenking voor notaris maakt genuanceerde modaliteiten van de schenking mogelijk**
 - Beding van terugkeer, eigen goederen, fideïcommis de residuo
 - Voorbehoud van vruchtgebruik

OVERDRACHT VAN DE FAMILIALE VENNOOTSCHAP (3)

- **Determinerende factoren voor een planning zijn :**
 - Voorbehoud van controle
 - Voorbehoud van inkomsten
 - Beperking beschikkingsbevoegdheid met betrekking tot de geschonken aandelen in hoofde van de begiftigde
 - Inkomsten immobilisatie ten aanzien van de begiftigde
 - Definitieve regeling ten aanzien van alle erfgenamen

OVERDRACHT VAN DE FAMILIALE VENNOOTSCHAP (4)

- **Voorbehoud van vruchtgebruik in combinatie met aangepaste statuten kan aan elke wens voldoen :**
 - Voorbehoud van vruchtgebruik betekent behoud van inkomen, met een beslissingsmacht in hoofde van de schenker;
 - Aanpassing van de statuten van de vennootschap zal behoud van de controle verzekeren, maakt een gezamenlijke controle mogelijk, en geeft ook de mogelijkheid de beheersstructuur na het overlijden te regelen;
 - Voorkooprechten maken het mogelijk het familiaal karakter van de vennootschap te behouden;
 - Voorbehoud van vruchtgebruik maakt de toepassing van artikel 918 BW mogelijk (cfr. wettelijke reserve).

OVERDRACHT VAN DE FAMILIALE VENNOOTSCHAP (conclusie)

- Een schenking van aandelen is een eenvoudige en stabiele structuur zonder dat bijkomende overeenkomsten nodig zijn waarvan de afdwingbaarheid op langere termijn niet gewaarborgd is of waarvan de fiscale behandeling in vraag kan worden gesteld (burgerlijke maatschap, aandeelhoudersovereenkomst, ...)
- Fiscale stimuli zoals de optionele interestaftrek bevorderen de vermogensopbouw in vennootschappen